

tehetsége mind isméretes. Futott 5 ló ily renddel: Alahor 8 e. szücsárga m. 15 marok 2 hüvelyk, (atyja Pygmalion telivér angol gróf Bavarovszki birtokában, anyja aráb kanca) — Anyos kapitány birtokában, urlovas, teher 110 font. — Világos pej k. angol 3/4 vér 9 eszt. 15 marok 3 hüv. ez előtt 5 eszt. futott Bécsben gr. Potocki Alfred birtokában, lovas gr. Potocki Mórész, teher 120 font. Setét szürke k. 15 m. 3 h. 7 eszt. angol telivér, Stechlinzki János ur tulajtona, ur lovas, teher 130 font. Fekete k. 16 m. 1 h. 7 eszt. a' württembergi király meneséből, Brüssel b. főhadnagy tulajdonosa, lovas Fitzgerald hadnagy, teher 118 font. Setét pej herélt 17 marok 1 hüv., holsteini eredetű, 7 eszt., b. Sellnitzky Mórész tulajtona, urlovas, teher 130 font. Nagy vala a' várakozás, de a' nyeres nem kétes. Bravo Anyos! kiáltással fogadta a' néző sokaság a' bátor lovas, ki ellentársít majd 80 lépésnyire hagyta hátra, 's győzdelmi biztossággal a' megelőgéléssel néző főhgek előtt sapkáját a' levegőben háromszor forgatta meg. Kéltelve nézék meg ő fenségök ezen nyere szép állapot, de örömmel is üdvözlé a' tisztikar pajtasát, ki e' nap dicsőségét az ezrednek ily fényesen nyerte meg. Innét egy közel erdősébe kocszított a' főhgi társaság, hol két lengyel paraszt lakadalom üdvözölte az ünnep tisztelt fűszemélyét, ezt követé a' kert 's kastély fényes kivilágítása 's tánczvizigalom. Nyájasan j:lent meg ő k. fensége a' kert csarnokon a' tönérdek sokaság közt. 31kén az ezred fegyvergyakorlásra lőháton kilépett, hol az újabb hadi rend szerint néhány mozgásban ő k. fenségök teljes megelőgélésöket megnyerni szerencsés volt. 2 órakor még egyszer összegyűlt a' tisztikar bucsuzó tiszteletét tenni, mely alkalomkor az ezred ő fens. fegyverit, melyeket ez ünnepen viselt, örök emlékül kikérte 's meg is nyerte. Gazdag ajándékokkal halmozta kedvelt ezredét a' fens. bőkezű tulajdonos ezredesétől kezdve az utolsó közemberig, melyek közt nevezetes minden tisztnek ajándékozott arany és ezüst emlékpénz, mely egyik oldalán ő k. fensége igen jól talált mellképét, másikon jelszavát, non commovebitur egy a' tengerhullámtól csapkodott mozdulatlan sziklán elmésen ábrázolja.

A m e r i k a

Ujyorki lapok kivonatát közlik az ujgranadai elnök congressusnyitó beszédének, melyben a' küladósság 16,564,875, a' bel pedig 8,850,000 dollárra tétetik, mit következő jegyzéssel kísér az elnök: „mi külhitelezőinket illeti, nekik teljes joguk van, nemcsak a' fizetetlenül maradt kamatokat, mi 13,417,549 dollár, hanem a' folyókat is, mi évenként 993,892 doll., követelni, de, bármily fájdalmasan, meg kell vallanunk, miszerint a' republica most képtelen számos kötelezésinek eleget tenni; mert, önfentartás tisztétől vezéreltetve, mielőtt adósság-fizetésről gondoskodhatnék, önfennállására szükséges költségeket kénytelen fűdözni. Ha hitelezőink, okosságot felretéve, tőkéjük 's kamataik teljes mennyiségét követelnék, a' republicát mintegy kényszerítenék tönknyilvánításra.“

Philadelphai jul. 19diki levél szerint a' M. Chronicleban: Néhány nap előtt Buenosayresből brigge érkezék ide, mely máj. 6ikán indult, 's véres csatáról hozza hírt, mely a' corrientesi és entrerioi sergek között történt Pagedargo helység közelében; e' csatát az entrerioiak nyerek meg, melyben a' győzött részről 1900 (?) fő, közöttük 84 tiszt és a' corrientesi kormányzó, hullott el. A' győzelmek ezenkül 450 foglyot, 500 puskát, 1500 lánésát, 360 pisztolyt és kardot, 4 ezer lovat ejtének zsákmányul; holott ők csak 66 halottat 's 90 sérültet számlálnak. Corrientes tartomány Río de la Plata republica ellen lázadt fel, de merényük nem jó véget ére. (A' hir, mint látszik, amerikai szellemü.)

S p a n y o l o r s z á g .

(Maroto beszélgetése sükere Hay lorddal.) Maroto említett beszélgetését Hay lorddal Spanyolország lecsöndesítése iránti terv miatt mondják jól értesültek történtnek, melyet a' francia kormány elibe terjeszte már a' carlosi tábornok; mit azonban Espartero visszautasította. Maroto biztosa, bizonyos Madrazo, rövid idő előtt Parisban volt, 's egy hónapig tartózkodék ott, mi igen föltűnt, miután tudva volt, hogy ez épen akkor nevezteték ki ezredessé 's fontos vezérség bízottat reá a' carlosi hadseregben. Madrazo ezredes korábban a' francia hadseregnél szolgált és zászlóaljvezérségre jutott 's bücsületrendi díszjelt nyert, utóbb pedig spanyol szolgálatba lépven Ferdinand király és ministere, Calomarde, körül igen fontos szerepet játszó. Ferdinand halála után sértett dicsvagy a' királyné sergéhez hűtlenné tevő, 's azóta a' carlosiaknak szolgált. Ezek elcinte hidegen fogadák őt korábbi ellenségeskedéséért Villareallal; utóbb azonban megnyeré Zariateguy barátságát, kinek megbukta után az estellai börtönökbe jutott, honnan Maroto szabadította ki őt, miután magához sikerült ragadnia a' főhatalmat. Maroto ügyesen tudá használni Madrazo fortélyosságát és Bayonneba küldé őt az elűzött carlosiakat kényszerítéssel végett, kik forrongásik központjául választák e' várost; Texeiro befolyása mindazáltal kieszközlé a' francia hatóságoknál, hogy Madrazo Bayonneból Toursba küldeték. Midőn az ottani megyeispántól több kérdés következtiben végre azon választ nyere, mikép azért kelte Bayonneból eltávoznia, mivel ott igen nagy közelségben volt a' spanyol határokhoz, így felelt: „Adjon Ön tehát nekem utlevelet Parisba, ott még 60 mérfölddel távolabb leendek.“ Megkapván az utlevelet, azonnal Parisba utazott és onnan levelezésbe bocsátkozék Marotoval, ki tüstint béke iránt kezdé alkudozni Esparteroval. A' carlosi tábornok először is a' baszk tartományok szabadítéki föntartását és biztosítását kíváná. Espartero kötelezé magát e' föltét kieszközlésire kormányától. Maroto 2dik föltéte így hangzék: az alkotmány megsemmítettven, helyébe Martinez de la Roza Estatuto realjához hasonló alkotmány szerkesztessék. Ezt ellenzé Espartero, mivel a' királyné megesküvék az 1837iki alkotmányra, következőleg nem léphet attól vissza. 3szor: Izabella királyné házassítassék össze nem a' trónkövetelő legidősb, hanem másodszültött fiával, mi általa a' fiatalabb ág jutna uralkodásra. Espartero erre azon megjegyzést tevé, miszerint minden békeszerződésnek házasság lesz ugyan a' vége, de mellözhetlenül nem akará elfogadni e' föltétet. Miután a' szövetekezés alapjai ennyire jutottak, megirá Espartero azokat Madrazonak a' francia kormány elibe terjesztés végett. Madrazo ez iránt először is Miraflores parisi spanyol követtel, azután pedig Rumigny gr. madridi új francia követtel és több magas állású férfival beszélt, kik mindnyájan legjobb sikerrel biztatták őt a' francia kormány részről. Kö-

telezé magát egyébiránt Maroto még arra is ügyviselője által, hogy a' trónkövetelőt és nejét erőszakkal vagy más eszközökkel eltávolítandja Spanyolországból és a' francia kormány hatalmába fogja juttatni 's erre, ha kívántatnék, Espana és Cabreramegegyezés t is kieszközlendi, mely szolgálataért 16 millió realt (négy millió váltó forintot) fogna neki fizetni a' francia kormány. A' francia kormány mindenben megegyezék, 's már csak alá kellett volna írni a' szerződést, midőn mindent elronta Espartero, ki nehézségeket csinált, mivel nem akart ily fontos lépésnél csupán alárendelt szerepben megjelenni. Madrazo azóta visszatért Spanyolországba, rendes utlevéllel látatva el a' francia kormánytól. A' trónkövetelő, kivel ellitették, hogy pénzügyi munkálatok miatt tartózkodék Madrazo annyi ideig Parisban, nyílt karokkal fogadta őt és jutalmul osztályparancsnokká nevezé ki. E' jelenetet alkalmasint megújítani akará most Hay lorddal Maroto; bizonyosat mindazáltal e' tekintetben még nem igen mondhatni, minthogy mind a' két részről nagyon titkolják az illető határozatot. —

(Maroto elleni zendület.) Bayonne, aug. 12kén: A' Maroto elleni párt lelöké alárczát. „Éljen a' szabad d. Carlos! Vesszen az áruló Maroto!“ kiáltással a' navarrai 5dik zászlóalj fölzendült Aribenben 's Elisondo felé indult. Echevarria lelkész 's még néhány száműzött a' zendülőkhöz csatlakoztak. Elio ellenük indult 3 zászlóaljjal és a' trónkövetelőt is erőszakkal magával vivé. —

(A' zendülők felszólítása Maroto ellen.) A' Maroto elleni zendülés mindinkább 's határozottabban kezd föllépni. Legújabbán fölszólítást nyilvánítottak ellene a' pártosok, melyben leginkább arról vádolák azon férfiakat, kik egymást a' carlosi sergek parancsnokságában darab idő óta fölváltak, miszerint a' háborút igen szűk korlátok közé szoriták és csupán arra akarák kényszeríteni a' trónkövetelőt, hogy hatalmáról Navarra ellenségiből szerkesztendő junta javára mondjon le. A' fölszólítás zárszavai ezek: „A' király mindig állhatatosan ellenszegült minden illyesmire célzó indítványnak, mert előre átlátá azok véstetjes következményit. Azon szándék mindent lerombolván, mi eddig fűnállott, szabadságotkat halomra döntötte volna. A' király olly alattvalóktul volt környezve, kik igazságos határozatit gyámolíták, 's olly tábornokoktul, kit hathatósan ótalmazák azokat. De a' zendület ügyviselői ezeket agyonlövették, amazokat pedig száműzék. Hat hónapig folytaták a' megtámadást és gyalázatos armánykodást, hogy ő fels. akaratját korlátha szoríthassák, a' háboru pedig egyszersmind legnagyobb dühét önté ki birtokítokra. Ti, navarraiak és baszkok vagytok azon szerencsések, kikre a' haza 's ügyetek és királyotok megszabadítása bízva van. Egyetlen pillanat is elég erre, siesetek és győzni fogtok!“ —

(A' cortes meg fog nyitlatni.) Madrid, aug. 8ikán: Hosszas tanácskozás után végre elhatározá magukat a' ministerek, hogy a' közelgő vihar daczára is csakugyan megnyitandják sept. 1jén a' cortest. A' belministernek egy a' tegnapi Gaceta-ban megjelent körlevele meghija az elválasztott követeket és tanácsosakat a' fővárosba jövetelre, hogy az érintett napon ünnepélyesül véghez mehessen a' cortesnyitás. Ezen gyűlés most a' mérsékelpártiak és föllengősdiék hatalomérti harcán kívül, még más jelenést is mutatand, t. i. a' nemzeti képviselőség többségének ellenállását a' mindig határozottabban hatalmaskodó katonai erőszak irányában. A' választások sikerénél fogva mondhatni, mikép a' föllengősdi párt főnökei tulnyomó többséget képezendnek a' cortesben és azonnal határozottan Espartero és hadserge ellen nyilatkozandnak, midőn a' ministerséget Guirigay fölfüggesztése miatt vadállapotha fogják helyezni. Esparterohoz minden parancsi alatt álló haditiszt levelet intéze, melyben nemcsak egyhangulag helyeslik azon dicséretet, melyet a' hadministerre halmozott a' nevezett lap elnyomatása miatt, hanem egyszersmind legerősb kifejezésekkel ajánlják szolgálatikat a' fektelenkedők megzabolázására. A' fegyveres hatalom politikai hitvallása tehát homlokegyenest ellenkezik azzal, melyet a' most hatalomra jutó nemzeti párt tüzend ki. El kell várnunk: nyílt harcra vezérlend é ezen ellentét, 's az által föledésbe jövend é a' közös ellenség. Hogy azonban két hónap mulva föllengősdi ministerségünk lesz, azt itt már nem kétli senki. Clarendon l. beszédje még mindig közvitatkozásul szolgál; valahányszor arról a' spanyolt szólni látjuk, ez mindig szokatlan önértéztől van elárasztva. Arguelles indítványára határozatit lón, hogy a' spanyol nemzet haláljelül emlékpénzzel hódoland a' ns lordnak. E' végből aláírás fog megnyitlatni, melyben mindazáltal csak bizonyos meghatározott mennyiség fogadtatik el, még pedig igen csekély, hogy annál többen részesülhessenek az aláírásban. Az egész madridi nép undorral tekint éjszak felé, hol mind a' két harczoló fél a' gabnaföldek fölégetésivel tölti az időt, és még a' véres viszaratorlásokat is alkalmasint újra megkezdendi. Bár sikerülne Hay lordnak, még idején megszüntetni e' kicsapongásokat! Cataloniában Valdes tábornok ismét fölszólítá Espana grófot azon gyermekek kiadására, kiket hozzá vittek a' rablók, mire a' gróf azon embertelen választ adá, miszerint ő nem adott parancsot azon gyermekek elrablására; mivel azonban már kezébe jászák őket a' sors, tehát használni fogja azt, és csak bizonyos számu, 's általa megnevezendő haditisztekkel fogja őket kicsereelni. Gaviria gyermekeinek elrablóji halállal bünhödtek néhány nap előtt a' fővárosban. Espana gr. a' vallás és jogszerűség ótalmazójának nevezi magát! —

A n g l i a .

(A' M. Chronicle újabb okoskodása a' keleti ügyről.) A' M. Chronicle, mely külpolitikára nézve még most is félhivatalosnak tekintendő, egy a' jour. des Débats ellen intézett cikkét így fejezibe: „Ha egyéb okkal nem bírnánk is az egyiptusi basa nagyítási vágya ellenzésire, már az is elég gyanut szűlhetne, hogy Franciaország olly rendkívül pártolja

öt. Nem Meh. Ali fehérek szakála az, melly oly nagy részvétet támaszt iránta, hanem azon kecsesgató kilátás, hogy ez uton majd francia pártfogás fog alakulhatni Nil partjain. A' francia doctrinairek semmiben nem akarják gátolni M. Ali. Mi erre csak azt mondhatjuk, hogy azon esetre, ha a' francia kormány csakugyan követni találná e' doctrinaire politikát, a' francia angol szövetség azonnal tetteleg megsemmisülne; Franciaország pedig azonnal magány háborúra készülhetne Russziával, mert ez bizonyosan nem hagyja a' portát kardcsapás nélkül martalékul esni M. Ali terjeszkedési vágyainak. Ez észrevétünket igen illően helyeslik azon sz. pétervári legujabb hivatalos adatok, mik szerint Nesselrode gr. tudatá a' londoni és parisi kormányval, hogy azon esetre, ha Meh. Ali vonakodnék elfogadni a' diván ajánlatát, orosz hadsereg induland meg ausztriai katonasággal egyesülve az ozman birodalomnak épségben megtartására. Az Argus „kilátás bizonyos háborúra“ czímalatt ezt írja: „A' kormány parancsot küldö Stopford hajóvezérnek, ki földközi tengeren horgonyzó hajóhadunk parancsnoka, melly szerint fölszólítani tartozik az egyiptusiakat a' török hajóhad szabadon bocsátására; ellenkezés esetén pedig erőszakkal elvenni azt. — Eglintoun l. már elutazott ayrshirei kastélyába, szükséges intézkedés végett az aug. 28diki harcziátokra. Két karzatot állított, egyiket ezer, másikat kétezer néző számára. Az elsőn ő lordsága baráti és a' „lovagok“ foglalandnak helyet, másik a' nagyobb közönségnek fog megnyitvatni belépti jegyek mellett. A' harcziarompok a' nagy par kban vannak föllállítva. A' „láncatörés“ három napig tart, és a' lovagok mindenkor délben indulandnak ki a' palotából. Valamennyi lovag, fegyvernök, hölgy, apród, s a' t. középkori gyönyörű öltözetben fog megjelenni, még a' nézők is ó szabásu vagy legalább hegyi szkót köntösben. Glenlyon lord száz hegyi szkótot igért hozni clanjából ó-gaül öltözetben. —

(Chartista mozgalmak.) Aug. 12ike, mellyen a' szent hónap vala megnyitandó, csöndesen mult el; csak itt ott tartottak néhány nem igen föltűnő gyűlést. Az egész nagy lármának következménye lihetőleg csak néhány napi munkaszünetés leend egy két kis városban, azaz csupán kiterjesztése a' korhely hétfőnek egész a' hét közepéig. Még a' chartisták hivatalos lapjai is mérsékelt hangon kezdenek szólni. A' „Northern Liberator“, mellynek kiadója a' bevádolt de még el nem ítélt O'Connor, békéről s rendről értekezik és minden egyes kitérés ellen nyilatkozik. A' „Charte“, más izgató lap, pedig így szól: „A' törvény méltóságát helyre állítá és megboszulá a' birminghami zavargók elíteltetésé“, az „Operative“ is gáncsolja a' testierők használatát. Ez javulás előjele és mutatja, hogy a' mozgalom, habár nincs is elnyomatva, de fölakadt; az izgatok mindazáltal nem engedendik oly könnyen elenyészni az egészet és nem fognak önként korábbi semmiségükbe visszalépni, miután már híre kaptak. Bizonyosan számos népgyűlés fog még tartatni, s több kérelemintéztetni ő felségéhez új parlament-összehívás és új ministerség-alakítás iránt, mellyek készek legyenek megadni a' nemzetnek az általános szavazásjogot, éves parlamentet s a' t.; de mindez csak később jő. Azon dörök, kik fegyvert vásároltak a' heves zgátások következtében, most már félre teendik azt, és korábbi munkálkodásik után fognak látni. Most új szokás kezd divatozni a' chartistáknál, melly szerint ugyanis nagy csoportokban mennek a' szentegyházakba. Egyik vasárnap mintegy 600 chartista nyomult sűrű tömegben sz. Pál egyházba, s az egész városnegyedi rendűrség azonnal talpon vala, noha egyébiránt minden csöndesen mult el. Isteni tisztelet után gyűlést tartottak nyilvános téren, hol bizonyos Sadler Samuel Attwood Tamást — a' chartisták hajdani bálványát — mint árulót a' gyűlés roszalásának tüze czéllapul s mondá többi közt, mikép szegényli, hogy önzés miatt nem képesek a' londoni dolgozók egy hónapi dologszünetésre szánni magukat a' nyilvános ügyért. Ő meg van győződve, miszerint az éjszakai tartományi szénbányászok és nyugati dolgozók két évre is megszüntetnék a' munkát, ha más társaik segíték őket aláírás útján. Aug. 13ikán újra gyűlést tartottak a' londoni chartisták, mellyen mintegy kétezer ember volt jelen O'Connor elnökle alatt, de csak rövid ideig tartott ez, mert az elnöknek sietni kelle, mint mondá, még más helyekre, hol szinte fontos ügyek várahoztak reá. Este O'Brient elfogató Coleridge bíró, de 200 font sterlingnyi kezesség mellett ismét szabadon bocsátatá. Manchesterben, Stockportban és Birminghamban is történtek elfogatások. Birmingham oly nyugott, hogy az ott állomásozó vasas ezrednek már minden veszély nélkül rendelhetni más tanyát, noha a' községtanács rendkívül fölingerült a' kormány ellen a' ministerségi rendőrvajaslatt miatt. A' birminghami hölgyek, követe az ottani testület példáját, nagyszámu aláírással díszlő kérelmet nyujtottak be a' királynénak a' három elíteltnek adandó kegyelmezésért. Manchesterben aug. 12én némi csöndzavar történt a' chartisták részéről, kik két csapatban, összesen mintegy 1200an, összegyűltek a' gyárak körül és gátolni akarák a' munkásokat. Vezérük törrel volt fegyverkezve, és elfogatásakor megsebesíté a' rendőrvajelót. A' katonaság azonnal csöndet eszközlé. —

(A' Times nyilatkozata a' szegényi törvény ellen.) A' Times, valamennyi tory lap közül legmakacsabb ellensége az új szegényi törvénynek, élénk roszalással nyilatkozik most Peel azon szavai iránt, mikkel az legujabban ismét támogató a' kérdéses törvényt az alsóházban. „Am dicsekedjék, szól többi közt a' Times a' különben annyira dicsegett férfiről, ha úgy tetszik neki, azon részvét miatt, mellyel azon vészteljes rendszabály iránt viseltetik; de az ország és számos barátja nem dicserik őt, noha különben szeretnek tőle segélyt nyerni szükség esetén. Politikai szempontbul tekintve alig látszik lehetőnek, hogy Peel már előre is gyanusítsa és roszalja jövendő ministerségét. Nem kívánja tőle senki, hogy véleményéről mondjon le, miután már elég szerencsétlen volt a' népzérettel ellenkezőleg nyilatkozni; de legalább ne dicsekedjék azzal s

s ne örvendjen azért, mivel gyűlölt ministerséget segít a' szerencsétlen népnek járamba igaztatására. Itélje meg már egyszer valódi helyzetét Peel ő számos másnál jobbugyan, de még azért koránsem Canning, Wyndham, Pitt vagy Fox Gondolja meg Peel jól e' kérdést: „Jobban szereti é valaki azért a' szegényi törvényt, mivel én annak magasztatása által nyilvános roszalásnak peccázem ki magam? Ha nem, úgy miért tegyem magamat miatta haszontalanul gyűlöletessé? Hisz nem az én törvényem. Sőt ellenkezőleg, ha csakugyan jó a' törvény, úgy szememre lobanthatják, miért nem hozám azt én létre, midőn minister valék.“ Így gondolkozni igen hasznos lenne Peelre nézve. Mi böcsüljük őt, de hízelgőji nem vagyunk és nem is leszünk soha.

Franciaország.

(Armand Carrel emléke miatti pör.) Delessert rendőrispán Prostnak, ki Armand Carrel baráti nevében a' saint-mandéi sírkertben tért vásárla emlékföllállításra a' republicai párt ezen hatalmas vezére tiszteleteül, parancsot küldö, hogy azonnal rontassa el az emlékebe vésett föllírást, melly azon beszédbül vétetek, mellyet Carrel 1831iki dec. 16kán mondott a' páirkamrában, midőn a' National ügyvivőjét őtalmazá a' páirkamra ellen elkövetett sérelem miatt. Midőn ez alkalomkor néhány keserű szót talála kimondani Ney tábornagy elíteltetésé iránt, intve figyelmezteté őt Pasquier elnök, miszerint többen ülnek még Ney bírai között a' páirek közt, kik illy megtámadások miatt magat a' védelmezőt is kamra elibe idézhetnék. Carrel ezt válaszába e' megjegyzésre: „Ha ezen kamra tagjai közt van valaki, ki megbántottnak érzi magát szavaim által, idézzen ezen sorompok elibe. Én meg fogok jelenni és szerencsésnek tartandom magamat, hogy én valék az 1830iki nemzedék első embere, ki olly gyalázatos gyilkosságnak monda itt ellen.“ E' szók rendkívüli hatást szülének, főleg, miután Excelman tábornok, legbensőbb barátja s hű harc és bajtársa az agyonlőtt Neynek, hangosan kiáltá üléseről, hogy egészen osztozik a' szónok véleményében. Carrel beszéde azon szavait nem rég elkészült emlékebe vésetek tisztelőji. A' rendőrispán egy 1833iki kir. rendelethez hivatkozik most, melly szerint minden síriratot a' hatóság elibe szükség terjesztetni helybenhagyásul. Delessert azt mondja Prosthöz intézett iratában, miszerint azon sírirat politikai czélzásu s nyilvánosan az egyik magas országos hatalom lealjasítására van intézve. Parancsolá tehát a' rendőrispán a' saint-mandéi rendőrbiztosnak, hogy azon esetre, ha Prost nem engedne önként a' fölszólításnak, semmitse meg a' kérdéses síriratot. Ennek következtében hathatós ellenmondást nyujtottak be Delessertnél Carrel tisztelőji, mellyben különös törvényczikkre hivatkozva, megtagadják a' rendőrispántól az eljárhatási jogot ez ügyben, mivel a' s. mandéi sírkerti fölügyelés egyenesen a' helyhatóság joggyakorlatába vág; ez utóbbi pedig világosan tanusítá helybenhagyását, midőn az elnök és rendőrbiztos nemcsak minden elődolgozatnál, hanem az emlékföllátás is jelen voltak. Ha a' rendőrispán megsemmítteté a' síriratot, úgy ezt sírok megsértésének kellene tekinteni, melly ellen fölkelni tartoznék a' helyhatóság. Ez esemény igen nagy figyelmet tamasztá Parisban, annál inkább, minthogy az egész sajtó Delessert ellen nyilatkozik.

(Lapvélemények a' keleti ügyről. Elegy.) A' keleti ügy még folyvást bő vitatási tárgyal szolgál a' francia lapoknak. A' Courrier Français egyik legközelebb száma így nyilatkozik: „Hallomás szerint az angol kormány alkudozásra lépett a' francziával, értekezés végett azon bánásmód iránt, mellyet t. i. kelet ügyében legtanácsosb leend követni. Reményljük, hogy a' süker megfelelő valódi érdekünknek. Tanácsoljuk is, hogy Anglia ne engedje magat elragadtatni boszuságtól az egyiptusi basza ellen, Franciaország pedig ne áldozza föl természetes szövetségésit a' földközi tengeren azon dicsvágy követelésének, melly legnagyobb mértékben igényli az egyedüli uralkodást a' tengereken. A' M. Chronicle jelenti, mikép Nesselrode gr. tudatá a' londoni és parisi kormányval Russzia es Ausztria azon szándékát, melly szerint fegyveresen fognak közbenjárulni a' hatalmak, ha Mehemed Ali vonakodnék elfogadni a' diván békeföltétit. Ezen hír igen komoly fontosságu, ha csakugyan valósulást nyerend, mert midőn Russzia illy bátran kezdené meg a' határozott föllépést, vagy követésre kényszerítté a' nyugati hatalmakat, vagy pedig nyílt meghasonlásra; s ha jól fontolásra vesszük Anglia és Franciaország azon bátorságát, mellyet ezek darab idő óta Russzia ellenében tanusítanak, úgy meg lehetünk győződve, hogy bajosan fognak ellenszegüléshez folyamodni. De nem hihetjük, hogy Russziának sikerülhetett volna illy határozott föllépésre birni Ausztriát, mert ez sokkal bölesebb, hogysen bizonytalan következményü érdekek miatt elősködve fogadná el mások nézetit. Egyébiránt pedig melly uton fognának menni azon ausztriai katonák, kiket Konstantinápolyba méltóztatott küldeni a' M. Chronicle? Odessában ülendnek hajóra? Vagy ahoz hasonló táborzáshoz fognak majd, mellyhez háromszor kelle Russziának kezdeni, mielőtt a' Balkánhoz érhetett volna? Ha Russzia fegyveres erőt vetne keletre s e' közt csakugyan látható lenne néhány ausztriai egyenruha is, nekünk rögtön azon pillanatban minden áron kereszttül kellene rontanunk a' dardanellákon. Alkudozni majd csak azután fognánk. Mindenek előtt azonban olly állomást szükség elfoglalnunk, mellyben biztosan várhassuk be a' történetendőket, hogy szükség esetén azonnal méltóságunkhoz illő lépessünk föl. Franciaország föladása a' keleti ügyben igen súlyos. Russzia terjeszkedő tulesapongásinak határt kell szabnunk, s egyszersmind elárkolnunk az angol dicsvágyat, noha együttmunkalva lépendünk föl vele. Az angolok elfoglalák Adent a' vörös tenger torkolatjánál s birtokba vevék Karrak szigetét a' perzsa tengeröbölben, most pedig nem akarják megengedni Mehemed Alinak a' Bahrein szigeték elfoglalását! Hogy erős lehessen valamely kormány, mindenek előtt igazságosnak szükséglenie. Mi kívánjuk ugyan, hogy a' basa hagyja el azon szigeteket; de

ugyanvan é joga Angliának ezt követelni? Valóban jól tennék az angolok, ha nem látnák mások szemében a' szálkát, midőn a' magukéban a' gerendát sem veszik észre." (Gazette de France.) „Anglia hű marad politikájához és folyvást ingerli a' portát M. Ali ellen. Anglia el akarja nyomni Egyiptust, hogy utóbb hatalmába kerithesse, mert Egyiptus szükséges ut Keletindia felé. A' földközi tenger ismét azon rangot foglalandja el, mellynek Amerika felföldözése előtt volt birtokában a' kereskedési világra nézve. A' mi érdekünk ellenben azt parancsolják, hogy Egyiptus független maradjon 's a' földközi tenger ne változzék angoltengerré. E' szerint mindenki könnyen átláthatja, miért nem egyezik meg Franciaország a' basa hajóhada fölégetésében. Valóban csodáljuk, hogy illy ajánlattal mert előttünk föllépni Anglia.“ — Néhány nap óta különös esemény tartja elfoglalva a' közfigyelmet. Egy kormány-pénzszedő ugyanis eltűnt hivatalszobájából 's a' pénztárban tetemes hiánynak jöttek nyomába. — Daguere felföldözése aug. 19kén juttat nyilványosságra a' nemzeti akadémia előtt. — Messenger szerint a' ministerségi többség csakugyan győzött, és a' kormány határozottan szándékozik föllépni keleten, 's talán mindenek előtt Szmjrnát fogja elfoglaltatni; ez azonban még valósulást vár. —

Törökország.

A' Moniteur Parisien aug. 16árul „keleti ügyek“ czim alattkövetkezőket közöl: „A' kormány Konstantinápoly és Alexandriából jul. 27eig terjedő híreket kapa. Konstantinápolyban folyvást legnagyobb csend uralkodék. Akif efendi, kit a' porta Alexandriába küldé Meh. Alinak békeajánlatot viinni, visszatért Konstantinápolyba. Az alkirály nem fogadá el az ajánlatot, mert mind azon tartományok örökségét kívánja, mellyeket a' kiutahai szerződés következtében kormányoz. Alexandriában ismét nyugalmat élveznek a' multmozgalmak után. A' török sereg már majd egészen a' révben horgonyoz, az egyiptusi pedig a' siktengeren czikáz. M. Ali nyugtalanul várja a' porta válaszát. A' szyriai hírek jul. 10eig terjednek. Ibrahim főhadiszállása Marasban volt. Cailler, ki Ibrahimmal jun. 29kén 's így öt nappal később a' nisibi csatánál találkozott Aintabnál, a' fővezért Marasba követé 's kieszközlé megállapodását. Miért nem állott meg addig? atyjához intézett iratában fejtegeti Ibrahim, az okok igen világosak 's annyi bizonyos, hogy Ibrahim serge, jelen helyzete daczára is, igen nehezen tarthatja felmagát. Az is bizonyos, miszerint Cailler nem csekély fáradsággal eszközölte ki, hogy a' győzelem-ittas fővezért az ellenség tovább üzésétől feltartóztatá. Ibrahim hadserge most Marasban, Orfában, Birben és Aintabban van szétesztva, e' két utóbbi helyen igen csekély főre megy; Marasban pedig a' főhadi szállás van. Mi Hafiz basa sergét illeti, ez Ibrahim szállására érkezett hírek szerint, tökéletesen feloszlott, sőt a' maradványt is a' kurdok, kik élve alkalommal boszujokat Hafiz ellen töltendők a' három évig ellenök viselt háboru miatt, megtámadák és szétűzék úgy, hogy Hafiz legnagyobb veszély között csak 50 lovaggal érkezett Malatiába. Szurai jul. 31iki irat szerint Stopford hajóserge julius 27kén Paroszbá érkezék 's innen Mitilenebe vitorlázott. A' francia hajóserge folyvást Tenedosban álmásoz. A' kormány Odesszából jul. 29keig terjedő híreket kapa, hol szó sem volt orosz közbenjárulásról Konstantinápolyban 's a' birodalome' résziben valamint Krimben sem törtétek rendkívüli hadmozgalmak e' közbenjárulás előkészületeül.“ —

A' szmyrnai lap jul. 24érül azon paní remülést írja le, mellye e' város lakosít úgy szólnán ok nélkül lépé meg. Jul. 23kán ugyanis két albaniai katona az őrség előtt összeczivódván, egyik a' másikat kivont karddal üzni kezdé, 's beérven veszélyesen megsebesité; elég volt ez arra, hogy, több szájtáti néző által, kik a' dolog menetét nem tudák, zaj támasztassék, mire általános remülés terjedt el a' városban, az utcákon alá 's fel futkosának a' lakosok, lázongás, 's lekonzolás hangzott minden ajakon. Azonban a' szmyrnai keresztyének ez alkalommal gyávaságukat hozák napfényre; mert lázadásról szó sem volt, de még nyoma sem látszott. Hussein bey egész éjszaka örködven számos csapattal vonult végig az utcákon, a' város környékét megvizsgáltatá, de zendülés gyanujára sem akadtak. Jul. 29én már a' csend egészen helyre állott.

Konstantinápoly, aug. 1sején: A' nagyhatalmak védelmi ajánlata képviselőik által a' porta résziről hálaíratot vont maga után, mellyben ez ismétli azon biztosítást, miszerint megegyezésök nélkül semmi lépést nem teend. Mivel tehát Európa a' keleti ügyek kiegyenlítését egészen magára vállalá 's az öt nagyhatalom kölcsönös és egyhangu bánásmód mellett nyilatkozá, kérdés már most: milly módon 's milly eszközzel fog e' czélérés végett egyesülni? „Függetlenség“ igen tág értelmű szó, „épenfőntartás“ pedig módosítás nélkül nem eszközölhető. Minden esetre czélérés miatt tanácsot kell alkotni, mert az európai hatalmak érdeke nem épen olly egyhangu, hogy reménylni lehetne könnyen egyezéseket. Ha pedig tanácsot alkotnak, úgy ismét ujdun kérdés: mellyik hely alkalmas erre? Konstantinápoly aligha, mert itt minden habozás és elfogultság bélyegét viseli magán, mit elég nyíltan elárul az is, hogy most is folyvást minden itteni határozat a' legtávolabb udvarok hitelesítését kívánja meg. Tegnap Nuri palotájában meghívására tanácsot tartának az idegen hatalmak képviselői. Butenieff pedig még ezenkül a' külügyi ideig. miniszterrel is különösen tanácskozott; de mi foganattal? még nem tudhatni. Igen nagy ellentétben áll a' magas hivatalok munkássága a' kereskedési pangással, mert míg amazok naponkint több órára nyuló gyűléseket tartanak, ez példátlan elbagyottságban sanylik. A' fővárost néhány pillanatra igen elérmité azon hír, miszerint Ibrahim basa Koniah felé nyomult; valótlansága mindazáltal nem sokára bizonyult. Ibrahim a' marasi basaságot nem lépte át; Koniahban pedig 20—30 ezer főnyi nagyuri tartaléksereg állomásoz, melly e' várost még azon esetben sem adná fel olly könnyen, ha az

elbizakodott Ibrahim Európa ellenére fegyverrel szándékoznék kivíni fenhéjázó terveit. Trapezunti hírek szerint itt néhány dögvészjelenség mutatkozott. Kisászlában két helyen nyugtalanító zajongás történt, mit azonban a' hatóságok elnyomtak 's a' vétkes csendzavarókat foglyul ejték. — (Mehemed Ali válasza a' porta ajánlatára.) Mehemed Ali Chosrew nagyvezérhez a' porta ajánlatára (az Akif efendi által hozottakra) következőleg válaszolt: „Volt szerencsém megkapni azon iratot, mellyben nmtságod jelenti, hogy ő felsége, a' nagy fenségű, rettentőségű 's hatalmu Abdul Medzsid, az isteni gondviselés műve által megürült szultáni trónra föllépett; hogy ő felsége bocsánatban részesít 's többi vezérhez hasonlólag díszjellel 's Egyiptus örökségével gyermekim számára tisztel meg, hogy Hafiz basa, a' keleti sereg szeraszkieje, parancsot kapott az ottoman sereggel azonnali megállapodásra 's hogy Akif efendit, a' tanács titoknokát, hozzám küldék fejtegetés végett előttem: mennyire szükséges a' porta jelen állapotjában a' muzelman nemzet egyezsége 's miként lehetne azon biztosítást megállapítani, mellyen a' két párt egyhangúsága nyugonnék. — Első gondolatom volt, kívánattal az éghez járulni, hogy igen felséges 's igen hatalmas parancsnokunk, jóltevőnk és szultánunk szüntelen czélt érjen kívánatiban 's védő árnyékát mindenfelé kiterjeszthesse. Ezután Ibrahim fiamhoz irtam, azonnali visszatérés végett, ha a' nisibi csata után átkelt volna Eufráton. Nmgod tudja 's mindenki előtt is tudva van, hogy szüntelen szívemen hordozám azon szerencses egyhangúságot, miről most szó van, minélelőbb megállapítani, 's a' magas portának engedelmisségem jelét adni. De nmtságod is fog emlékezni, hogy az elhunyt uralkodó kormánya alatt Sarim efendi beilikkdzt, kit hozzám ide küldének, tudatá velem, miszerint a' szultán Egyiptust, Szaidát és Tripolist nekem örökre átengedi; hogy e' javaslatot elfogadni alázatosan vonakodám 's ő felségét kértem a' kormányzatom alatti tartományok örökké birhatása végett családom résziről. Bátorodom reményleni, hogy nmgod nemcsak azon régi viszony által is melly köztünk létezik, hanem nmgod saját bölcsesége 's gondossága által vezéreltetve is fontolatra veendi a' fenséges porta állapotját, valamint szolgálja hűségét 's gondolkozandik eszközről, melly a' muzelman nemzet nyugalmát helyreállítandja 's velem a' kor kívánatnak és sorsnak megfelelőleg fog bánni. Mivel nm. irata egyedül Egyiptust említe 's Akif efendi tudatá velem, miszerint sem utasítása, sem meghatalmaztatása nincs a' többire nézve, azaz minden tartomány örökös birhatása iránt, e' tisztviselő tehát később volt elutazni, mivel illy javaslatot nem fogadhatott el, mintsem hasztalanul itten tölteni idejét levelezés és alkudozás végett 's nmgodat szóval tudósítandja arról, mit nekem írásban van szerencsém előterjeszteni. Jul. 16kán 1839.“

Németország.

Lipcsében Alvensleben szerkesztése alatt: „német nemesek számára“ hirlap fog megjelenni, mellynek czélja a' német aristokraták érdekei védelmezése, a' tervrajz oda nyilatkozik ugyan, miszerint soha támadólag nem fog föllépni e' lap a' nemesség érdekében, hanem mindig védőleg, előjogaiból azonban mitsem engedve. — Hannovera városban aug. első napjain igen nevezetes lopásoknak jöttek nyomába, mi a' német becsületességre nem legjobb fényt vet. Mintegy 20 személy jó gyamba e' miatt, legnevezetesebb az, hogy e' tolvajcsoport főnöke egy gazdag polgár, ki több házzal bir 's lakása raktára volt a' lopott javoknak. Az első kutatásnál láda ezüstszerkeket találtak a' padfalalatt rejtve. E' fölfekezés annyiból is igen nevezetes, mert az említett kutatásnál egy igen jó családbeli kalmár legény javaira is bukkantak, kinek holttestét 14 nap előtt vízből vonták ki. —

Olaszország.

Genua, aug. 5dikén: Nemcsak a' közel tartományokban, hanem Olaszország éjszaki 's déli részeiben is általában a' rizaratás tartós szárazság következtében — igen silány volt 's minája 14 nap óta 3 lírával szökkent. E' cikk magas ára a' buzára is hatást gyakorla, noha ez az idén itt jó termésű volt 's a' fekete tenger mellől is igen kedvezők a' hírek rája nézve, mégis 15—20 soldival drágábban fizetik, mint csak egy hét előtt, 's hihetőleg az ár még emelkedni fog, mert Toscana beljében szük volt a' termés, éjszaki Franciaország 's Nápolyban pedig a' természetény nem mulja felül a' fogyasztási szükségét. Hasonlag az olaj is szökkent áraban, mert szárazság miatt az olajmagvak éretlenül hulladoznak, 's tavalyhoz képest csak harmadnyi a' termés. —

Oroszország.

Az orosz akadémia, elnökének javaslatára, május 27kén Mezzofanti József bibornokot, ki philologiai ismérteitől miatt olly nagy hírből áll világszerte 's főleg az orosz nyelvet alaposan ismeri, tiszteleti tagjává választá meg. —

Lengyelország.

Varsóban aug. 5kén igen nagy szerencsétlenség történt; e' napon ugyanis nagy meleg levén, csoportostul mentek a' lakosok fürdeni a' folyamba, kevés időre azonban nagy zápor és szélvész kerekedett, melly csolnakokat forgatva föl, rémitő balsorsnak lóneszközlője, már aug. 6kán reggel 20 holttestet vontak ki a' folyamból; e' napon pedig villám csapott a' norvoszki tábor egyik sátorába, melly a' föllállított fegyvereket találta, 's csüelpattanások által több katonát megsérte; kigyógyulásukhoz azonban nagy a' remény. —

Svédország.

Stockholm, aug. 2kán: A' norvégi odelsthing (felsőház) igen érdekes vitatás után elhatározta, miszerint eltörlesztetik azon rendelet, melly a' sz. egyházon kívüli isteni tiszteletet tilalmazá. E' törvényt 1741ben hozák. —